

Naturvårdsverkets författningssamling

ISSN 1403-8234

Naturvårdsverkets föreskrifter om övervakning av ytvatten enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön;

NFS 2006:11

Utkom från trycket
den 14 november 2006

beslutade den 2 november 2006.

Med stöd av 7 kap. 2 § och 9 kap. 3 § förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön föreskriver Naturvårdsverket följande.

Allmänna bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter skall tillämpas då vattenmyndigheten ser till att program för övervakning av ytvattenförekomster upprättas och genomförs enligt 7 kap. 1 § förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön samt redovisar uppgifter om detta enligt 9 kap. 2 § samma förordning.

Av 7 kap. 1 § nämnda förordning följer att vattenmyndigheten skall se till att övervakningsprogram upprättas och genomförs i enlighet med artikel 8 och bilaga V i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område¹.

Definitioner

2 § Termer och uttryck som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön och som i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2006:1) om kartläggning och analys av ytvatten enligt nämnda förordning.

3 § I dessa föreskrifter avses med *övervakningsstation*: ett geografiskt läge som representerar en ytvattenförekomst. Information från en övervakningsstation kan bestå av data från en enskild provtagningsplats eller flera provtagningsplatser.

Kontrollerande övervakning

4 § Samtliga befintliga ytvattenkategorier inom ett vattendistrikt skall omfattas av övervakningsprogram inklusive övervakningsnät för kontrollerande övervakning som upprättas i enlighet med 7 kap. 1 § förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Ett eget övervakningsprogram behöver inte upprättas för varje ytvattenkategori, utan flera kategorier får ingå i samma program.

¹ EGT L 327, 22.12.2000, s. 1 (Celex 32000L0060)

5 § I program för kontrollerande övervakning skall minst de attributdata som framgår av bilaga 2 avsnitt c anges för varje övervakningsstation.

6 § Vid kontrollerande övervakning skall de metoder som anges i bilaga 1 användas. Parametrarnas känslighet och statistiska styrka skall dokumenteras.

Operativ övervakning

7 § Samtliga befintliga ytvattenkategorier inom ett vattendistrikt skall omfattas av övervakningsprogram inklusive övervakningsnät för operativ övervakning som upprättas i enlighet med 7 kap. 1 § förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Ett eget övervakningsprogram behöver inte upprättas för varje ytvattenkategori, utan flera kategorier får ingå i samma program.

8 § I program för operativ övervakning skall minst de attributdata som framgår av bilaga 2 avsnitt c anges för varje övervakningsstation.

9 § Vid operativ övervakning skall den eller de parametrar som är mest indikativa för att följa konsekvenserna av aktuell miljöpåverkan väljas om inte särskilda skäl talar mot detta. De parametrar som används inom ramen för kontrollerande övervakning skall i första hand användas. Parametrarnas känslighet och statistiska styrka skall dokumenteras.

10 § Innan operativ övervakning avslutas skall vattenmyndigheten säkerställa att ytvattenförekomsten i fråga har uppnått god status och inte riskerar att försämrans. Detta skall verifieras genom provtagning och bedömning av samtliga relevanta kvalitetsfaktorer enligt de metoder som anges i bilaga 1.

Undersökande övervakning

11 § Inom varje vattendistrikt skall en beskrivning upprättas av hur man avser att genomföra undersökande övervakning av en eller flera ytvattenförekomster. Beskrivningen skall omfatta tillvägagångssätt för att undersöka orsaken till överskridanden av en miljökvalitetsnorm, respektive risken för att en norm inte nås, samt omfattningen och konsekvenserna av föroreningsincidenter. Innehållet skall motsvara vad som anges i bilaga 2 avsnitt e. Beskrivningen skall vara upprättad senast den 31 januari 2007.

12 § Vid pågående undersökande övervakning skall den information som anges i bilaga 2 avsnitt f samlas in och registreras.

13 § Undersökande övervakning får endast avslutas när både orsaken till påverkan är känd och konsekvenserna av påverkan är tillräckligt bedömda.

14 § När undersökande övervakning avslutas skall en bedömning göras av ytvattenförekomstens status samt en bedömning av om ytvattenförekomsten skall omfattas av operativ övervakning.

Av 7 kap. 1 § förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön följer att om operativ övervakning inte inleds enligt första stycket, skall ytvattenförekomsten omfattas av kontrollerande övervakning.

15 § Av 7 kap. 1 § förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön med hänvisning till punkten 1.3.5 i bilaga V till direktiv 2000/60/EG framgår att övervakningsprogrammen skall kompletteras för att uppfylla särskilda kriterier för skyddade områden avseende dricksvatten, livsmiljöer och artskyddsområden.

Övervakningsstationers identitet och geografiska läge

16 § För varje övervakningsstation som har inrättats enligt 4, 7 och 11 §§ skall fastställas

1. en nationellt unik identitet, samt
2. det geografiska läget angivet med 1 meters upplösning i SWEREF 99 TM för limniska övervakningsstationer och i latitud och longitud i SWEREF 99 för marina övervakningsstationer.

Hantering av data och information

17 § Data från övervakningsstationerna och information i övrigt som hanteras inom ramen för övervakning enligt denna föreskrift skall historikhanteras i metadata eller på annat lämpligt sätt för att säkerställa spårbarhet av förändringar bakåt i tiden.

Redovisning av uppgifter

18 § För varje vattendistrikt skall en sammanfattande redovisning tas fram som beskriver programmen för kontrollerande och operativ övervakning samt undersökande övervakning. Redovisningen skall lämnas till Naturvårdsverket i standardiserat exportformat senast den 22 januari 2007. Redovisningen skall innehålla

1. en översikt över respektive övervakningsprogram enligt bilaga 2 avsnitt a,
2. en sammanställning av respektive övervakningsprogram enligt bilaga 2 avsnitt b,
3. attributdata för varje övervakningsstation i övervakningsprogram enligt bilaga 2 avsnitt c,
4. en sammanfattande text för respektive övervakningsprogram enligt bilaga 2 avsnitt d,
5. en beskrivning enligt 11 § av undersökande övervakning med uppgift om planerat datum för när beskrivningen skall börja tillämpas om det avviker från 22 december 2006,
6. uppgifter enligt bilaga 2 avsnitt f i de fall undersökande övervakning har skett eller sker, samt
7. en sammanfattande text för undersökande övervakning enligt bilaga 2 avsnitt g.

Om en särskild rapport har tagits fram som beskriver upprättandet av övervakningsprogrammen eller undersökande övervakning och som innehåller

NFS 2006:11

kompletterande information till första stycket skall den bifogas redovisningen i ett standardiserat textformat.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 20 november 2006.

Naturvårdsverket

MATS OLSSON

Håkan Marklund
Enheten för Miljöövervakning

Metoder vid övervakning för bedömning av status**Biologiska kvalitetsfaktorer**

Parameter	Metod
Bottenfauna i sjöars litoral och vattendrag	SS-EN 27 828
Bottenfauna i sjöars profundal och sublitoral	SS 02 81 90
Marin mjukbottenlevande makrofauna	SS-EN ISO 16665 alt. SS 02 81 13
Elfiske i rinnande vatten	SS-EN 14 011
Provfiske i sjöar	SS-EN 14 757
Fytoplankton i sjöar	SS 02 81 46 alt. SS 02 81 70
Påväxt i rinnande vatten - kiselalger	SS-EN 13946 och SS-EN 14407

Kemisk-fysikaliska kvalitetsfaktorer

Parameter	Metod
pH	SS 028122-2 alt. ISO 10523
Syrehalt, O ₂	SS-EN 25813 alt. SS-EN 25814
Natrium, Na	SS-EN ISO 11885 alt. SS 028160-2
Kalium, K	SS-EN ISO 11885 alt. SS 028160-2
Kalcium, Ca	SS-EN ISO 11885 alt. SS 028161-2
Magnesium, Mg	SS-EN ISO 11885 alt. SS 028161-2
Kisel, Si	SS-EN ISO 16264 alt. SS-EN ISO 11885
Klorid, Cl	SS-EN ISO 10 304-1
Sulfat, SO ₄	SS-EN ISO 10 304-1
Ammoniumkväve, NH ₄ -N	SIS 028134
Nitratkväve+Nitritkväve, NO ₃ -N+NO ₂ -N	SS-EN ISO 13395
Totalkväve, Tot-N	SS-EN ISO 11905-1
Totalfosfor, Tot-P	SS-EN ISO 15681

Innehåll i sammanfattande redovisning enligt 18 §

a) Översikt över kontrollerande respektive operativt övervakningsprogram

- syfte med övervakningsprogrammet,
- startdatum, aktuellt eller planerat,
- ytvattenkategori som övervakningsprogrammet skall tillämpas på,
- antal övervakningsstationer i relation till antal rapporteringsförekomster,
- typ av och antal skyddade områden som avses i 3 kap. 2 § förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön och som berörs av övervakningsprogrammet, samt
- lista över prioriterade ämnen och andra ämnen som har släpps ut i betydande mängd och som skall övervakas.

b) Sammanställning av kontrollerande respektive operativt övervakningsprogram

	Ytvattenkategori							
	Vattendrag		Sjö		Kust		Vatten i övergångszon	
Kvalitetsfaktor (KF)	Antal övervakningsstationer	Frekvens per tidsenhet	Antal övervakningsstationer	Frekvens per tidsenhet	Antal övervakningsstationer	Frekvens per tidsenhet	Antal övervakningsstationer	Frekvens per tidsenhet
KF1 -parameter 1 -parameter 2 osv.								
KF2 ¹ -parameter 1 -parameter 2 osv.								
KF ^{1,2} (prioriterade ämnen) -parameter 1 (om tillämplig) -parameter 2 (om tillämplig) osv.								
KF (övriga farliga ämnen) ^{1,2} parameter 1 (om tillämplig) -parameter 2 (om tillämplig) osv.								

¹ Om flera kvalitetsfaktorer används skall varje kvalitetsfaktor redovisas på egen rad i tabellen.

² Om enskilda ämnen övervakas med olika frekvens skall frekvensen för varje ämne eller grupp av ämnen redovisas separat.

c) Attributdata för varje övervakningsstation i övervakningsprogram

- nationellt unik identitet,
- namn,
- typ av övervakning (kontrollerande och/eller operativ),
- unik identitet på rapporteringsförekomster som övervakningsstationen representerar,

NFS 2006:11

- geografiskt läge angivet enligt 16 § 2 dessa föreskrifter,
- övervakade kvalitetsfaktorer,
- unik identitet på skyddade områden som avses i 3 kap. 2 § förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön och som övervakningsstationen ligger inom,
- unik identitet som övervakningsstationen har om den ingår i interkalibreringsnätverket enligt beslut 2005/646/EC eller i nationella nätverk över referensstationer, samt
- unik identitet som övervakningsstationen har i varje internationellt övervakningsnätverk som stationen ingår i.

d) Sammanfattande text för kontrollerande respektive operativt övervakningsprogram

- kort sammanfattning (< 2000 tecken) av kriterier som har använts för att välja ut övervakningsstationer,
- kort sammanfattning (< 2000 tecken) av insamlings- och analysmetoder som skall användas för varje kvalitetsfaktor och uppgift om relevant nationell eller internationell standard,
- kort sammanfattning (< 2000 tecken) av kriterier som har använts för att välja övervakningsfrekvenser för varje kvalitetsfaktor,
- kort sammanfattning (< 2000 tecken) av omfattningen av övervakning som avviker från översikten över övervakningsprogrammet enligt b ovan och antal eller procent av stationerna som påverkas,
- information (< 2000 tecken) om övervakningsresultatens förväntade konfidensintervall och precision,
- kort sammanfattning (< 2000 tecken) över eventuella tillkommande övervakningskrav enligt 15 § dessa föreskrifter för vatten som används för uttag av dricksvatten,
- kort sammanfattning (< 2000 tecken) som beskriver varför övervakningsprogrammet är försenat om det kommer att starta senare än 22 december 2006, samt
- kort sammanfattning (< 2000 tecken) av i vilken omfattning övervakningsprogrammet innehåller övervakningsstationer som består av flera provtagningsplatser och en beskrivning av på vilket sätt provtagningsplatser relaterar till stationer.

I texterna skall referenser ges till källor med mer detaljerad information.

e) Beskrivning av tillvägagångssätt för undersökande övervakning

NFS 2006:11

Beskrivningen skall innehålla uppgift om:

- tillvägagångssätt enligt 11 § dessa föreskrifter som omfattar såväl enstaka händelser som händelser av mer varaktig karaktär, oavsett påverkans utsträckning i tiden,
- etablering av larmsystem för tidig upptäckt av föroreningsincident, samt
- tillvägagångssätt för att minimera effekter av föroreningsincidenter och en beskrivning av efterföljande tänkbara åtgärder.

f) Översikt över pågående eller avslutad undersökande övervakning

Översikten skall vara uppdelad på de typer av undersökande övervakning som framgår av 11 § dessa föreskrifter och för varje sådan typ skall anges:

- kvalitetsfaktorer och parametrar som övervakas,
- antal övervakningsstationer, samt
- antal övervakningstillfällen.

g) Sammanfattande text för undersökande övervakning

- sammanfattning av beskrivningen av hur man avser att genomföra undersökande övervakning (< 5000 tecken) enligt 11 § dessa föreskrifter och bilaga 2 avsnitt e, samt
- kort sammanfattning (< 2000 tecken) av översikten enligt bilaga 2 avsnitt f som visar hur den undersökande övervakningen fungerar i praktiken.

I texterna skall referenser ges till källor med mer detaljerad information.